

ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTRKA

2025

MĚSÍČNÍ BULLETIN

Energetika > EU 04

Z obsahu:

- Revize politiky soudržnosti
- Akční plán pro umělou inteligenci
- Klimatický cíl EU do roku 2040

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

Evropská komise odložila zveřejnění návrhu revize Klimatického zákona, které bylo plánováno na první čtvrtletí letošního roku. Podle slov komisaře pro klima Wopke Hoekstry je pro nastavení realistického klimatického cíle do roku 2040 zapotřebí více času. Komisař předpokládá, že návrh tohoto průběžného cíle bude předložen „do léta“. Vzhledem k nelehkému úkolu sladit klimatické ambice se zajištěním konkurenceschopnosti EU přitom zvažuje flexibilnější přístup k plnění klimatického cíle, včetně možnosti nákupu mezinárodních uhlíkových kreditů. Nastupující německý kancléř Friedrich Merz, jehož volba by měla proběhnout dne 6. května, usiluje o „novou dynamiku“ německo-francouzských vztahů. S prezidentem Macronem již plánují společné iniciativy, mj. v oblastech energetiky, konkurenceschopnosti a strategických technologií. Očekává se, že v rámci tohoto procesu by mohlo dojít k posílení společného trhu s elektřinou, včetně poukázání na význam jaderné energetiky pro EU, a zmírnění klimatických opatření pro podniky. V dubnu Evropská komise zveřejnila Akční plán pro umělou inteligenci na kontinentu. Sdělení nastiňuje opatření, která zajistí transformační posun v této oblasti. Komise mj. hodlá podpořit urychlení zavádění umělé inteligence ve strategických odvětvích či vytvoření vnitřního trhu s daty, s cílem zajistit přístup k velkému objemu spolehlivých a dobře uspořádaných dat. Posílení konkurenceschopnosti EU a zajištění dekarbonizace strategických odvětví bude vyžadovat adekvátní investice. Evropská komise proto v rámci přezkumu v polovině rozpočtového období (na roky 2021 až 2027) navrhuje revizi provádění programů soudržnosti. Záměrem je umožnit členským státům přesun finančních prostředků na nové priority, včetně podpory přenosových soustav, zavádění infrastruktury pro elektromobilitu a dekarbonizačních opatření.

Příjemné čtení přeje

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53
publicaffairs@cez.czZuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Daniel Měsíc | Tomáš Pírk | Karolína Ryšavá |
David Števík |Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a
bezplatně.

Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí za správnost a úplnost informací. | Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise, Evropské rady, Evropského parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com, Freeimages.com, či vytvořeny za pomoci umělé inteligence BING AI.

**ENERGETICKÁ
POLITIKA EU**

**ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ**

**EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI**

**PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU**

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

**REVIZE POLITIKY
SOUHRZNOSTI**

REVIZE POLITIKY SOUHRZNOSTI

Dne 1. dubna navrhla Evropská komise revizi politiky soudržnosti. Cílem navrhovaných změn je lépe podpořit aktuální politické priority EU. Členské státy by v nadcházejícím období měly v rámci koheze investovat především do posílení konkurenceschopnosti a podpory dekarbonizace, dále do obrany a bezpečnosti, transformace energetiky, udržitelného hospodaření s vodou a cenově dostupného bydlení.

V aktuálním programovém období na roky 2021 až 2027 je politika soudržnosti s rozpočtem 392 miliard eur hlavní investiční politikou. V polovině sedmiletého rozpočtu EU provádí Komise přezkum programů soudržnosti s cílem lépe přizpůsobit finanční podporu aktuálním potřebám. Pokud Rada a Evropský parlament budou s návrhem Komise souhlasit, budou členské státy vyzvány, aby část svých kohezních fondů přeprogramovaly.

Evropská komise navrhuje, aby v rámci kohezní politiky členské státy podpořily transformaci energetiky a zaměřily investice na podporu přenosových soustav, zavádění infrastruktury

dobíjení pro elektromobilitu a na dekarbonizační opatření. V zájmu posílení konkurenceschopnosti EU a podpory inovací a výzkumu by měly přesměrovat investice na velké podniky podnikající v oblastech strategických technologií, a to zejména těch, které přispívají k cílům Platformy pro strategické technologie (STEP). Komise také navrhuje rozšíření podpory na dekarbonizaci výrobních procesů, například v automobilovém průmyslu.

Aktuální priority jsou zaměřené také na odvětví hospodaření s vodou. Financování z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) by mělo podpořit investice do zajištění přístupu k vodě, udržitelného hospodaření s vodou a do odolnosti vůči vodě, což obnáší podporu digitalizace vodohospodářské infrastruktury či opatření pro zmírnění dopadů sucha.

Přesměrování kohezních fondů na strategické priority EU je pro členské státy dobrovolné. Komise proto se záměrem podpořit tento proces navrhuje pro investice v rámci strategických priorit EU předběžné financování ve výši 30 % v roce 2026 a možnost až 100% financování ze zdrojů EU. Dále mj. navrhuje dodatečných 4,5 % předběžného financování pro kohezní programy, které přesměrují nejméně 15 % celkové částky na strategické priority.

Navržené změny politiky soudržnosti budou

projednány s Evropským parlamentem a Radou, přičemž pokud jednání budou završena ještě v letošním roce, mohou se nové programy začít provádět již na začátku roku 2026.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

NOVÁ DYNAMIKA
SPOLUPRÁCE

NOVÁ DYNAMIKA SPOLUPRÁCE

**Podle dostupných informací
nastupující německý kancléř Friedrich
Merz a francouzský prezident
Emmanuel Macron jednájí o „restartu“
německo-francouzských vztahů.
Chystají společné iniciativy, mimo jiné
v oblastech energetiky,
konkurenceschopnosti
a strategických technologií.**

Poté, co v uplynulých letech prosazovaly obě země v energetickém sektoru protichůdné pozice (zejména v oblasti jaderné energetiky), hodlá nastupující německý kancléř do budoucna prosazovat užší spolupráci s Francií. Záměrem je posílení společného trhu s elektřinou a zmírnění klimatických opatření pro podniky. V rámci tohoto procesu se dá očekávat uznání významu jaderné energetiky pro EU. Cílem je také najít společný postoj k postupnému vyřazování spalovacích motorů, resp. k zákazu prodeje nových aut se spalovacími motory, který je legislativně plánován na rok 2035.

Volba nového kancléře má proběhnout 6. května. Merz avizoval, že hned následující

den navštíví Paříž a bude také jednat s polským premiérem Donaldem Tuskiem, přičemž v této souvislosti uvedl, že očekává „novou dynamiku“.

Co se týká jaderné energetiky, dostává se tento sektor na evropské úrovni do centra pozornosti. Dne 7. dubna se sešel komisař pro energetiku Dan Jørgensen se zástupci jaderného průmyslu. Hlavním tématem debaty byla příprava zprávy o aktuálním stavu tohoto odvětví, tzv. PINC (Nuclear Illustrative Programme). Cílem programu PINC je poskytnout přehled o nákladech a investičních požadavcích pokrývajících celý životní cyklus jaderných zařízení v EU. Během diskuse komisař

potvrdil, že jaderná energie „bude hrát důležitou roli při elektrifikaci a dekarbonizaci energetického systému EU“.

O týden později dne 14. dubna vyhlásila Evropská komise **veřejnou konzultaci** ohledně programu PINC. Cílem této iniciativy je analyzovat klíčové aspekty jaderného sektoru, včetně posílení jeho strategického postavení v globálním prostředí, přístupu k financování jaderných projektů, pomalé komercializace inovativních jaderných technologií (zejména SMR) a zranitelnosti v dodavatelském řetězci, což zahrnuje např. požadavky na odstranění závislostí. Konzultace je otevřená do 12. května.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

SKLADOVÁNÍ
ZEMNÍHO PLYNU

SKLADOVÁNÍ ZEMNÍHO PLYNU

Zástupci členských států dne 11. dubna schválili postoj Rady k návrhu Evropské komise na prodloužení platnosti nařízení o skladování plynu o další dva roky. Zároveň se shodli na zavedení řady změn, které mohou členským státům poskytnout flexibilitu a umožnit jim při nákupu plynu reagovat na tržní podmínky.

Nařízení o skladování plynu vstoupilo v platnost v době energetické krize v roce 2022 jako nařízení Rady schválené ve zkráceném legislativním procesu na základě čl. 122 Smlouvy o fungování Evropské unie v reakci na napadení Ukrajiny Ruskem a jeho platnost tak musí být každý rok prolongována. Další potřebu prodloužení platnosti tohoto nařízení Evropská komise odůvodňuje zajištěním předvídatelnosti a stability trhu s plynem, než Komise v roce 2026 vypracuje širší legislativní rámec EU pro energetickou bezpečnost, kam mají být tato krizová nařízení Rady týkající se zejména trhu

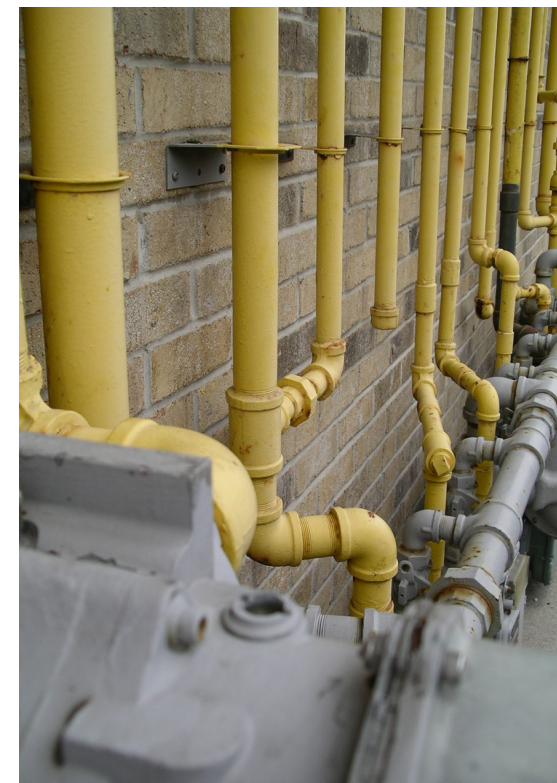
s plynem transponována.

Rada návrh Komise na prodloužení platnosti nařízení o další dva roky přijala včetně závazku, aby zásobníky plynu byly před zimní sezónou naplněny na 90 %, ovšem nově s možností flexibility, kdy chce Rada poskytnout členským státům prostor pro reakci na tržní podmínky, a proto navrhuje, aby tohoto cíle bylo dosaženo kdykoliv mezi 1. říjnem a 1. prosincem (namísto současného fixního termínu 1. listopadu). Pozice Rady dále umožňuje, aby se v případě nepříznivých tržních podmínek členské státy mohly od cíle plnění odchýlit až o 10 %. Pokud by nepříznivé podmínky přetrvávaly, může Komise prostřednictvím aktu v přenesené pravomoci tuto odchylku dále zvýšit. Tyto flexibility by bylo možné využít pouze za podmínek, že neohrozí schopnost dodávat plyn chráněným zákazníkům a nebudou mít nepříznivý dopad na fungování vnitřního trhu s plynem.

Dohodnutá pozice tvoří **mandát** Rady pro jednání s Evropským parlamentem o konečné podobě tohoto zákona. V Evropském parlamentu je příslušným výborem pro projednání zprávy Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE). Europoslanci ve výboru o zprávě hlasovali dne 24. dubna. Podpořili flexibilnější přístup, včetně pozměňovacího

návrhu na snížení cíle naplnění na 83 %. Parlament jako celek by měl svoji pozici přijmout na plenárním zasedání v květnu.

Polské předsednictví v Radě EU má ambici dosáhnout dohody v rámci meziinstitucionálních jednání ještě do konce června.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

AKČNÍ PLÁN
PRO UMĚLOU
INTELIGENCI

AKČNÍ PLÁN PRO UMĚLOU INTELIGENCI

S cílem zajistit Evropě vedoucí postavení v oblasti umělé inteligence (AI) zveřejnila Evropská komise **Akční plán pro umělou inteligenci na kontinentu. V jeho rámci navrhuje mobilizaci investic, které by měly zajistit výstavbu až pěti gigatováren umělé inteligence a vytvoření datových laboratoří. Pro posílení konkurenceschopnosti EU hodlá Komise usnadnit zavádění umělé inteligence ve strategických odvětvích.**

Pro zajištění inovačních schopností EU v oblasti AI Komise navrhuje opatření, která rozdělují do pěti pilířů. V první řadě Evropa potřebuje vybudovat rozsáhlé datové a výpočetní infrastruktury AI. Komise proto představuje opatření, která by měla usnadnit zřízení gigatováren AI, což jsou zařízení vybavená nejmodernějšími čipy v objemu zhruba čtyřnásobně větším než v současných továrnách AI. V rámci nástroje InvestAI bude možné mobilizovat investice ve výši 20 miliard eur do pěti gigatováren AI. Masivní výpočetní

výkon zajistí vývoj a výcvik komplexních modelů AI. Podporu by měly obdržet také začínající společnosti při vývoji modelů a aplikací AI. V současnosti je v Evropě již třináct továren AI, které jsou rozmístěny kolem špičkových superpočítačů.

Druhým pilířem pro posílení strategické autonomie EU v oblasti AI je zlepšení přístupu k velkému objemu spolehlivých a dobře uspořádaných dat. V druhé polovině letošního roku proto Komise hodlá zveřejnit Strategii pro datovou unii. Ta by měla zajistit dostupnost dat napříč sektory, což umožní výcvik modelů umělé inteligence. V této souvislosti bude nutné zavést opatření, která zajistí důvěryhodnost a bezpečnost sdílení dat. Akční plán dále navrhuje vytvoření datových laboratoří (Data Labs). Jejich prostřednictvím budou mít vývojáři přístup k velkému objemu spolehlivých sektorových dat, včetně dat z oblasti energetiky.

Komise dále uvádí, že zavádění umělé inteligence ve strategických odvětvích, včetně veřejného sektoru, je nezbytné pro posílení konkurenceschopnosti EU. V nadcházejících měsících proto hodlá zahájit Strategii pro uplatňování AI. Podle dostupných dat totiž umělou inteligenci dosud využívá pouze 13,5 % společností v EU, a to navzdory potenciálu, který přináší.

Za čtvrté Komise konstatuje, že je potřeba

posílit dovednosti a talenty v oblasti umělé inteligence. Uspadní proto vyškolení vysoce kvalifikovaných odborníků prostřednictvím režimu stipendií v rámci připravované Akademie dovedností AI.

V neposlední řadě je pátý pilíř zaměřen na podporu dodržování právních předpisů a jejich zjednodušení. S cílem vytvořit podmínky pro fungující jednotný trh AI přijala EU **zákon** o umělé inteligenci, který by měl zajistit, aby AI používaná v Evropě byla bezpečná. Tento zákon vstoupil v platnost 1. srpna loňského roku a jeho uplatňování probíhá postupně s plnou aplikací do 2. srpna 2027. Komise nyní navrhuje zřízení asistenční služby zákona o umělé inteligenci (AI Act Service Desk), která bude centrálním informačním centrem pro zúčastněné strany. Zajistí přímý a bezplatný přístup k informacím a pokynům o příslušných předpisech v oblasti AI.

Společně s akčním plánem pro AI zahájila Komise dvě veřejné konzultace, které jsou otevřené do 4. června. **První konzultace** žádá zpětnou vazbu ohledně přípravných prací pro zákon o vývoji cloudu a umělé inteligence. **Druhá veřejná konzultace** na téma uplatňování umělé inteligence má za cíl zmapování priorit zúčastněných stran pro zavádění AI, zejména ve strategických odvětvích.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

KLIMATICKÝ
CÍL EU DO
ROKU 2040

KLIMATICKÝ CÍL EU DO ROKU 2040

Evropská komise odkládá zveřejnění návrhu průběžného klimatického cíle do roku 2040. Původně ve svém pracovním programu Komise avizovala, že návrh revize Klimatického zákona předloží v prvním čtvrtletí letošního roku. Komisař pro klima Wopke Hoekstra však nyní uvedl, že potřebuje více času pro nalezení větší podpory pro návrh, který bude mít právní závaznost. Předpokládá, že návrh průběžného klimatického cíle do roku 2040 by Komise mohla zveřejnit „do léta“.

Zároveň Hoekstra uvedl, že 90% cíl snížení emisí skleníkových plynů do roku 2040, který Komise **navrhla** v loňském roce, stále zůstává „výchozím bodem“. Nicméně vzhledem k aktuální situaci Komise hledá flexibilnější přístup ve snaze zajistit konsensus mezi 27 členskými státy a Evropským parlamentem. Zvažovanými alternativami, které by usnadnily plnění klimatického cíle do roku 2040, jsou mezinárodní uhlíkové kredity, pozvolnější trajektorie snižování emisí po roce 2030

a významnější zapojení technologií, jako je zachycování uhlíku.

V Evropském parlamentu je již diskuse o flexibilnějším přístupu ke klimatickému cíli v plném proudu. Zejména otázka mezinárodních uhlíkových kreditů, které by členskými zeměmi umožnily započítání snížení emisí, za které zaplatí v jiných zemích, do své klimatické bilance, rozděluje europoslance, a to i v rámci jednotlivých frakcí. Někteří europoslanci mají za to, že umožnění mezinárodních kreditů by „zničilo samotný základ úsilí EU v oblasti klimatu“. Zároveň by odradilo od nezbytných investic do dekarbonizace. Proto by v krajním případě (s cílem udržet klimatickou integritu EU) souhlasili s nižším klimatickým cílem do roku 2040. Na stole jsou však i varianty, kdy by mezinárodní kredity mohly být limitovány 3 až 5procentními body klimatického cíle pro rok 2040.

V současnosti stojí Evropská unie před nelehkým úkolem sladit své klimatické ambice se zajištěním konkurenceschopnosti v globálním prostředí. Situaci komplikuje aktuální geopolitická situace ovlivněná rostoucí obchodní válkou a strategickou rivalitou. Snaha udržet klimatickou změnu pod kontrolou tak čelí dalším výzvám.

Evropská unie se v rámci **Klimatického zákona** zavázala dosáhnout klimatické neutrality do roku 2050 a do roku 2030 snížit své emise

skleníkových plynů o 55 % oproti roku 1990. Tyto cíle (závazné na úrovni EU) vytváří tlak na jejich plnění. Komise na základě vyhodnocení Národních klimaticko-energetických plánů (NECP) však upozorňuje, že projekce členských států ukazují na dosažení 50% snížení celkových emisí EU v roce 2030, což nesplňuje legislativně stanovený cíl. Klade proto důraz na důslednou a účinnou implementaci balíčku Fit for 55 s argumentem, že klimatické ambice z jednotlivých odvětví se kumulativně navyšují.

V těchto globálních i národních souvislostech Komise hledá cestu k nastavení realistického průběžného klimatického cíle do roku 2040. Přitom je zřejmé, že velká část přechodu ke klimatické neutralitě do roku 2050 se musí uskutečnit v desetiletí nadcházejícím po roce 2030. Takový přechod bude bezesporu vyžadovat velké investiční úsilí do klimaticky neutrálních technologií, včetně jadra.

Dopady klimatické změny pociťujeme již v současnosti. Jedním z posledních v neustávající řadě „klimatických rekordů“ je historické minimum rozlohy mořského ledu. V únoru arktický mořský led **dosáhl** nejnižší měsíční rozlohy, která byla o 8 % nižší než průměr. Ubývání mořského ledu a rekordně nízká mořská ledová pokrývka na obou pólech může mít vliv i na výrazné změny klimatu v Evropě. Ta se ostatně v posledních desetiletích celkově otepluje rychleji než kterýkoliv jiný kontinent.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

EUROPEAN
ENERGY SUMMIT

EUROPEAN ENERGY SUMMIT

Ve dnech 7.–8. dubna se v Bruselu konal **European Energy Summit pořádaný v rámci série konferencí **European Business Summits**. Na konferenci se sešli představitelé evropských institucí, byznysu i výzkumu, aby hledali odpovědi na klíčovou otázku: jak posílit energetickou bezpečnost, snížit emise a zároveň zůstat konkurenceschopní? Shoda mezi řečníky panovala především v tom, že Evropa má silnou technologickou základnu a bohaté inovační zázemí – ale chybí jí schopnost škálovat, rychleji uvádět řešení na trh a zajistit dlouhodobé investice.**

Infrastruktura a trh

– dvě slabiny evropské transformace

Během obou dní opakovaně zaznívalo volání po dobudování infrastruktury, zejména v oblasti elektrických sítí, vodíku a obnovitelných zdrojů. Chybějící kapacity, zdlouhavé povolenací

procesy a nerovnoměrné propojení mezi členskými státy jsou podle mnoha řečníků zásadní překážky v dekarbonizaci průmyslu i dopravy. Některé části Evropy sice mají přebytek levné obnovitelné energie, chybí jim ale přímé propojení se spotřebními regiony. Vedle infrastruktury trpí Evropa také nevyzrálostí trhů – především pro vodík a syntetická paliva. Účastníci upozorňovali, že bez dlouhodobých odběratelských smluv, jasné poptávky a podpory nemůžeme očekávat masové investice do nových technologií, které Evropa nutně potřebuje. Nosným pojítkem většiny příspěvků bylo jedno slovo: „pragmatismus“. Panuje shoda, že evropské cíle v oblasti dekarbonizace zůstávají platné, ale cesta k jejich dosažení musí být flexibilní a realistická. Byznys potřebuje stabilní, předvídatelné prostředí a méně roztržitou legislativu. Výrazně zaznívala také kritika přílišného zdanění elektřiny a pokračujících subvencí na fosilní paliva, které podkopávají logiku transformace.

Elektrifikace ano, ale ne všude

Elektrifikace byla označena za klíčový nástroj dekarbonizace – především v oblasti vytápění, dopravy a průmyslového tepla. Současně však experti upozorňovali, že u zbytku spotřeby (cca 40–50 %) bude nutné spoléhat na molekulární

řešení – především pak vodík, ale také syntetická paliva a bioplyny. Úspěch však bude záviset na tom, zda se podaří vytvořit trh, postavit infrastrukturu a sladit technologické řešení s cenovou realitou. Zvláštní prostor dostala i otázka inovačního ekosystému. Ačkoliv Evropa vyniká ve výzkumu, selhává v komercializaci. Fragmentovaný vnitřní trh, byrokracie a nedostatečný přístup k rizikovému kapitálu brzdí startupy a malé firmy. Zástupci Evropské komise na to konto avizovali, že Komise chystá nový legislativní rámec (European Innovation Act), který má usnadnit přístup na trh a propojit veřejné financování s tržní poptávkou.

Evropa potřebuje politickou vůli a investiční odvahu

Napříč konferencí se opakovala základní výzva: pokud chce Evropa skutečně uspět ve své ekonomické transformaci a zachovat si globální konkurenceschopnost, nestačí mít ambice na papíře. EU potřebuje politickou rozhodnost, pragmatismus a ochotu prosadit realistická řešení. Musí také najít investiční odvahu a ochotu odstraňovat vlastní bariéry. Změna myšlení – jak na úrovni institucí, tak firem a veřejnosti – bude stejně důležitá jako technologie samotné.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPE A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

[FAQ](#)ZPRÁVA IEA
O ELEKTRICKÉ ENERGII
V ROCE 2025

ZPRÁVA IEA O ELEKTRICKÉ ENERGII V ROCE 2025

Mezinárodní agentura pro energii (IEA) zveřejnila na svých webových stránkách pravidelnou studii o vývoji globálního trhu s elektrickou energií, nazvanou Electricity 2025. Analyzovala v ní nejnovější trendy a aktuální politický vývoj týkající se elektřiny jako zdroje energie. Stručné představení šestého vydání této studie je i náplní našeho článku.

Jak je elektřina aktuálně využívána a jaký se očekává vývoj ?

Nalézáme se na prahu nového věku elektřiny, zdůrazňují autoři v úvodu. Očekává se, že celosvětová spotřeba elektrické energie poroste podstatně rychleji, než tomu bylo v posledních letech. Důvodem je nárůst průmyslové výroby, stoupající využívání klimatizace, zrychlující se elektrifikace v mnoha dalších sektorech a také rozšiřování datových center po celém světě. V roce 2024 vzrostla globální poptávka po elektřině o 4,3 %, přičemž se předpokládá, že do roku 2027 bude nadále stoupat o další téměř 4 %. V příštích třech

letech se očekává nárůst spotřeby elektřiny o 3 500 TWh. Jedná se o zrychlení oproti růstu v roce 2023, který vykázal hodnotu „pouhých“ 2,5 % – nárůst v oblasti Číny, Indie a jihovýchodní Asie totiž srážel pokles vyspělých ekonomik. Většina dodatečné poptávky po elektrické energii do roku 2027 bude pocházet z rozvíjejících se ekonomik, jež se budou na tomto růstu podílet až z 85 %. Více než polovina celosvětového růstu poptávky v roce 2024 pocházela z Číny, kde do roku 2027 nadále poroste průměrně o 6 % za rok. Další silný růst se očekává v Indii a jihovýchodní Asii. Na druhé straně stále silně zaostává Afrika, přestože i zde dochází k významnému pokroku. Začínají se probouzet i vyspělé ekonomiky, které v letech 2021 – 2024 z tohoto pohledu stagnovaly. Očekává se zvýšení poptávky v Austrálii, Kanadě, Evropské unii, Japonsku, Koreji i Spojených státech. Za tuto stagnaci odpovídaly různé faktory, zejména vyšší efektivita a restrukturalizace a přemísťování těžkého průmyslu; i přesto dotyčné ekonomiky jako celek rostly. Další výrazný ekonomický růst, spolu s již zmíněným rozvojem používání klimatizací, datových center, ale také tepelných čerpadel a elektromobilů tento stav zvrátí směrem ke zvýšení poptávky.

Jak se vyvíjejí nízkoemisní zdroje elektřiny ?

Očekává se, že v příštích třech letech veškerou dodatečnou globální poptávku po elektřině pokryje rekordně vysoká výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů (OZE) a z jaderných elektráren. V letošním roce by měly OZE zajišťovat více než třetinu celosvětové výroby elektřiny a tím definitivně předstihnout elektrickou energii z uhlí. Například v Číně pokryje expanze OZE přibližně 90 % nové poptávky po elektřině, přičemž jedinými faktory, které tyto prognózy můžou ovlivnit, zůstávají počasí a neočekávané změny spotřeby elektřiny. Další expanze stále levnějších fotovoltaických elektráren bude do roku 2027 pokrývat zhruba polovinu celosvětového růstu poptávky po elektřině, oproti 40 % v roce 2024. V roce 2024 dosáhla globální výroba energie ve fotovoltaických elektrárnách hranice 2 000 TWh, což znamená 7 % celosvětové produkce elektřiny (oproti 5 % v roce 2023). V následujících třech letech bude každý rok v solárních elektrárnách vyrobeno dalších zhruba 60 TWh. Podíl této elektřiny na energetickém mixu v Evropské unii překonal v roce 2024 již 10 %, během prognózovaného období by se na stejnou hranici měl dostat i v Číně, USA a Indii. Roste také výroba ve větrných elektrárnách a v neposlední řadě v jaderných elektrárnách. Výroba jaderné

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

[FAQ](#)ZPRÁVA IEA
O ELEKTRICKÉ ENERGII
V ROCE 2025

energie dosáhne v roce 2025 nového maxima a v následujících dvou letech bude nadále stabilně stoupat. Silný růst bude podpořen oživením výroby ve Francii, restartem v Japonsku a spuštěním nových reaktorů v Číně, Indii, Koreji a dalších zemích.

Jak se měnily emise z výroby elektřiny ?

Negativním jevem spojeným s výrobou elektřiny jsou emise škodlivých látek, zejména oxidu uhličitého (CO₂). Očekává se, že v období let 2025 – 2027 se globální emise CO₂ z výroby elektrické energie ustálí. Jedná se o mírné zpomalení oproti nárůstu o 1,4 % v roce 2023 a 1 % v roce 2024. Příznivým faktorem je zmíněné rozšiřování OZE a postupné opouštění fosilních paliv. Na druhou stranu v roce 2024 vyprodukovala výroba elektrické energie 13 800 milionů tun CO₂, což je nejvíce ze všech odvětví. Pokles emisí v Evropské unii a Spojených státech je negativně vyvažován nárůstem v Indii a jihovýchodní Asii.

Jak se vyvíjí spotřeba elektřiny v Evropské unii?

Evropská unie se zotavuje z ekonomického zpomalení v posledních letech. Neočekává se ovšem, že se EU vrátí na úroveň poptávky z roku 2021 dříve než v roce 2027. Spotřeba elektřiny v Unii klesla v roce 2022 o 3 %, stejně

jako v roce 2023, což ji snížilo na úroveň naposledy zaznamenanou před dvaceti lety. V roce 2024 již došlo k růstu ve výši 1,4 %, což bylo podpořeno rezidenčním a komerčním sektorem, s již zmíněným využíváním elektromobilů a tepelných čerpadel. Spotřeba elektřiny z průmyslu klesla v roce 2022 a 2023 o přibližně 6 %. V tomto případě bylo zvýšení v oblasti výroby primárních kovů a v chemickém sektoru kompenzováno poklesem

v automobilovém či strojírenském sektoru. Zajímavým faktem jistě je i skutečnost, že i přes značný pokles ceny elektřiny pro energeticky náročná průmyslová odvětví v roce 2024 oproti rekordním cenám v roce 2022 zůstávaly ceny stále v průměru dvojnásobné oproti těm v USA a o 50 % vyšší než v Číně.

